

A close-up portrait of Nathan Thrall, a man with shoulder-length wavy brown hair and a grey beard, smiling slightly. He is wearing a dark blue zip-up jacket. The background is a blurred outdoor scene with warm, golden light, suggesting a sunset or sunrise. A yellow cart is visible in the background on the left.

Nathan Thrall woont en werkt in Jerusalem, Israël. Hij groeide op in de VS, studeerde aan Santa Barbara's College of Creative Studies en volgde een masteropleiding politieke wetenschappen aan Columbia University. Tien jaar werkte hij als analist bij de denktank International Crisis Group tot hij vier jaar geleden besloot zijn kennis te vertalen naar boeken. Met 'Een dag uit het leven van Abed Salama', won hij de Pulitzerprijs. Zijn opiniestukken verschenen bij onder meer de BBC, CNN, The Economist, The Financial Times, The Guardian, The New York Times, Reuters, Time, The Wall Street Journal en The Washington Post.

Hoe verhalen de harten van mensen kunnen raken

Nathan Thrall ontving de Pulitzerprijs voor zijn literaire non-fictieboek 'Een dag uit het leven van Abed Salama'. Daarin vertelt hij het verhaal van een Palestijnse vader die zijn 5-jarige zoon verliest bij een busongeluk in bezet gebied. Een interview over de kracht van storytelling.

Tekst **Paulien Bakker** Beeld **Truus van Gog**

Nathan Thrall (44) werkte tien jaar lang als politiek analist bij de Amerikaanse denktank International Crisis Group (ICG) toen hij besloot om zijn baan op te zeggen en een literair non-fictieboek te schrijven over één Palestijns gezin. Hij won er een Pulitzerprijs mee. In november was hij kort in Amsterdam om de jaarlijkse Gerard van Westerloolezing te geven. We spraken elkaar op de dag dat in de Verenigde Staten mensen naar de stembus gingen om een nieuwe president te kiezen en twee dagen voordat voetbalsupporters van voetbalclub Maccabi Tel Aviv na het neerhalen van een Palestijnse vlag werden opgejaagd door relschoppers. Op die zonnige dinsdagmiddag wandelden we vanaf de Portugese synagoge door het centrum van Amsterdam.

Schreeuwende Congresleden

Hoe kwam hij tot de conclusie dat schrijven effectiever is dan politiek analist zijn? 'Ik had gedacht dat ik met krachtige argumenten een verandering teweeg zou kunnen brengen. Maar hoewel mijn rapporten en essays over de Palestijnse kwestie goed gelezen werden door beleidsmakers en politici, hen ook overtuigden, veranderde er niets.'

Thrall kreeg te horen dat hij een situatie van grote onrechtvaardigheid beschreef maar dat het beleid van de regering niet zou veranderen, omdat ze zich niet zouden inzetten voor die verandering. Ze zouden hun baan ermee riskeren, ze zouden gebeld worden door schreeuwende Congresleden; het was het niet waard. 'Sommigen van hen zaten op machtige posities. Wat echt moest veranderen was de publieke opinie. De manier om dat te doen, is door menselijke verhalen te vertellen.'

We steken het Waterlooplein over, de gracht op, richting de Nieuwmarkt. Thrall houdt de recorder in de hand en laat zich leiden. De afgelopen maanden is hij de hele wereld over geweest om te praten over zijn boek. The Financial Times omschreef hem als 'een van de meest geïnformeerde en scherpste waarnemers van het conflict'. Zijn boek tot New York Times Book Review Editors' Choice verkozen. Toch, het algemene publiek beïnvloeden, dat is nogal een doel?

'Dat is een groot probleem en het zal tientallen jaren duren voordat er echt iets verandert', zegt hij nuchter. Als hij mensen maar kan raken, beseft hij op een zeker moment. 'Ik zag hoe buitenlandse delegaties op bezoek kwamen en meestal zes dagen

>

in Israël doorbrachten en een halve dag op de Westelijke Jordaanoever. Maar die halve dag maakte de meeste indruk, want dat schokte hun geweten. Ik realiseerde me dat het belangrijk was dat mensen de emotionele waarheid van de plek begrepen, meer dan de argumenten.'

Birthright Israel trip

Zijn grootouders migreerden in de jaren 70 van de Sovjet-Unie naar de VS en daar groeide Thrall op. Hij had een hechte band met zijn grootouders en ze kwamen bij hem op bezoek toen hij zijn bachelorsdiploma behaalde. Op de terugweg raakte zijn oma, verblind door zonlicht, de macht over het stuur kwijt. Ze overleed.

Zijn moeder vertelde hem dat zijn oma hem mee had willen nemen naar Israël, maar dat hij ook een gratis reis kon maken, een Birthright Israel trip. Iedere jongere met een Joodse achtergrond kan tien dagen op een geheel verzorgde reis naar Israël. Hij ging. De Palestijnse gebieden kreeg hij niet te zien, maar zijn interesse was gewekt en eenmaal terug besloot hij een master in politieke wetenschappen te doen. Net toen hij afstudeerde, in het voorjaar van 2006, werd Gilad Shalit ontvoerd, een patrouillerende Israëlische soldaat. Het bleek de voorbode van een oorlog tussen Israël en Hezbollah in Libanon. Thrall ging terug en hoopte aan de slag te kunnen als freelance journalist. Hij mocht inderdaad stukjes schrijven voor The Jerusalem Post. Het zou nog lang duren voordat hij over de onderwerpen mocht schrijven die hem aan het hart gingen: de politiek en de situatie in de Palestijnse gebieden. En dus zocht hij een sluiproute. 'Bij The Jerusalem Post beschouwen ze het recenseren van boeken als het absolute dieptepunt. Ze laten het bijna iedereen doen. Dus heb ik me daarop gericht.' Na een jaar keerde hij terug naar de VS en ging aan de slag als redactie-assistent bij The New York Review of Books. Daar kreeg hij de kans om een verhaal te schrijven over de Palestijnse kwestie.

Het werd zijn eerste bezoek aan de Westelijke Jordaanoever. Hij werkte samen met een Palestijnse fotograaf en overnachtte bij hem thuis. 'Vanuit zijn huis kon je

Israëlische troepen de stad zien binnenkomen. Hij legde me uit dat ze zich terugtrokken op hun bases. Ze waren er niet om hen te beschermen, alleen om Palestijnen te arresteren.'

Meer voetnoten

Zijn stuk werd opgemerkt. Kort erna ontving hij een telefoontje van de International Crisis Group. Wilde hij niet voor hen werken? Een paar maanden later woonde hij in Jerusalem met zijn vrouw en hun pasgeboren dochter. 'Ik vond het geweldig dat ik de kans kreeg. En het is nog steeds een sterk gevoel. Ik ben vervuld van woede. Die woede kwam geleidelijk. Ik las veel, ik leerde de geschiedenis en leerde veel onwaarheden af waarmee ik ben opgevoed.' Zo begon het conflict, leerde hij, al voor de Tweede Wereldoorlog met een politiek idee dat zijn oorsprong vond in Europa. De eerste zionistische nederzettingen in wat nu Israël heet werden al in 1882 gebouwd en in die tijd maakten Joden 3 tot 5 procent van de bevolking uit.

We lopen langs de Schreierstoren en gaan het spoor onderdoor. 'Ik probeer de ervaring die Palestijnen hebben te herscheppen zodat de lezer het met eigen ogen kan zien. Ik wil dat ze het in hun buik voelen', zegt Thrall. 'De wereld wordt steeds onverschilliger, steeds gevoellozer voor de situatie van deze mensen. De enige manier waarop we indruk kunnen maken is als we iets schrijven dat mensen in tranen brengt.'

Wat is het verschil tussen schrijven voor ICG en het schrijven van verhalende non-fictie? 'Essayistisch schrijven is anders omdat het, ook al staat er geen mens centraal, één enkel idee moet hebben dat je van alinea naar alinea drijft. Maar schrijven voor ICG was een goede training omdat het me leerde dat ik krachtiger ben als ik een neutrale toon gebruik.'

Buschauffeur

Zijn boek beschrijft een dag uit het leven van Abed Salama. Zodra hij hoort dat er een busongeluk is geweest, zijn 5-jarige zoontje is net voor het eerst op schoolreisje, spoedt hij zich naar de plaats van het ongeluk. De hulpverlening komt traag op gang omdat het in bezet gebied is. Abed loopt tegen allerlei obstakels aan om zijn zoon te vinden. Zo heeft hij niet het goede identiteitsbewijs om de militaire posten te passeren. Maar Thrall vertelt ook de verhalen van omstanders, zoals de buschauffeur en de arts die als eerste ter plaatse zijn.

Thrall worstelde ermee wanneer hij Abed, zijn hoofdpersoon, voor het eerst het boek zou laten lezen. In de VS wordt het als hoogst onethisch gezien om een geïnterviewde vooraf inzage te geven. Hij had vier jaar gewerkt aan het boek, alle feiten gecheckt, dus een verrassing kon het niet zijn. Uiteindelijk besloot hij om het pas aan Abed te geven nadat het gedrukt was. Abed belde hem gelijk de volgende dag. Hij had deel één gelezen; over zijn privéleven. En hij wist: iedereen zou over hem heen vallen. Thrall vroeg hem om toch het hele boek te lezen. Zelf sliep hij er drie nachten niet van.

'Ik probeer de ervaring die Palestijnen hebben te herscheppen zodat de lezer het met eigen ogen kan zien. Ik wil dat ze het in hun buik voelen'

‘Toen hij me weer belde zei hij: “Ik begrijp wat je doet en ik ben bereid de consequenties onder ogen te zien.” Met het boek had ik zijn zoon vereeuwigd.’

De harten van mensen

Ik vraag hem of hij gehoord heeft van Åsne Seierstad en haar boek ‘De boekverkoper van Kabul’. Ze schreef het levensverhaal op van deze boekhandelaar, inclusief hoe hij en zijn vrouw roddelden over familieleden, wat een schande is in een eercultuur waarin reputatie alles is en roddelen dus veel gevoeliger ligt. De man vloog naar Noorwegen om haar aan te klagen. In eerste instantie verloor hij de zaak. Maar de vraag is: wiens verhaal is het? Als je dit door een postkoloniale bril bekijkt, was Abed dan niet meer je coauteur dan het onderwerp?

‘Dat was de vraag die ik mezelf stelde. Maar Abed wilde dat ik zijn verhaal vertelde. Ik aarzelde niet om dat te doen, niemand anders zou het doen. Ik geloof in journalistiek. Ik schrijf de verhalen die ik wil vertellen en Palestijnen schrijven ook hun verhalen en die twee staan niet op gespannen voet met elkaar.’

Thrall doet zijn best om zich in te leven in de denkwereld van alle personages, zelfs in die van de Joodse kolonisten, die ideologisch het verste van hem afstonden. ‘Het is mijn taak als schrijver om hen te begrijpen en getrouw over te brengen wie ze zijn en hoe ze de dingen zien.’ Toen het boek uitkwam, kreeg hij in een interview de vraag of hij niet bang was dat hij het perspectief van de kolonisten al te goed had overgebracht. Toen wist hij dat het hem gelukt was om echt alle personages driedimensionaal te portretteren.

Het lijkt er in Nederland op dat de impact van de journalistiek minder wordt. ‘Dat is wereldwijd zo, maar ik twijfel er niet aan dat storytelling, in grote lijnen, een enorme kracht heeft. Veel meer dan analyse. Rapporten van denktanks zijn waardevol, ik ben blij dat ze bestaan. Maar ik heb gezien hoe verhalen de harten van mensen kunnen raken. Je hebt een ander begrip van de realiteit nodig om beleid te veranderen.’

Antisemitisme

We nemen de pont naar het IJ-plein. Vanavond zal hij spreken in de Tolhuistuin bij een avond over de Amerikaanse verkiezingen. Als hij weer terug is in Jerusalem zal hij per mail nog reageren op de rol van de pers na de rellen in Amsterdam. Hij schrijft: ‘De internationale pers heeft vreselijk slecht onderscheid weten te maken tussen aanvallen gericht tegen Joden die antisemitisch zijn, en aanvallen gericht tegen Israëli’s die niets met antisemitisme te maken hebben. Het lijkt erop dat beide soorten aanvallen vorige week plaatsvonden in Amsterdam. Maar dat zou je niet afleiden uit de meeste berichtgeving in de pers die grotendeels de Israëlische regering volgde door de aanvallen van de Israëlische voetbalfans te bagatelliseren en alle aanvallen op de Israëlische voetbalfans te karakteriseren als puur antisemitisme en een nieuwe Kristallnacht.’ □

